

Bestuurderstafel Zuid-Holland: de belofte van de Omgevingswet

Wat houdt de bestuurlijke veranderopgave Omgevingswet in? Waar vind je elkaar, waar schuurt het en waarom? Tijdens het bestuurdersdiner van de regio Zuid-Holland op 25 oktober bespraken zo'n 40 lokale bestuurders de kansen en uitdagingen met elkaar. Is de Omgevingswet echt 'een belofte voor de toekomst'?

'De Omgevingswet schrijft weinig meer voor', zei Adri Bom-Lemstra, coördinerend gedeputeerde Omgevingswet Zuid-Holland in haar introductie tijdens het bestuurderstafel in het Provinciehuis in Den Haag. 'Wat de nieuwe wet wel doet is uitdagen: om op een andere manier met elkaar samen te werken, gezamenlijk tot een integrale visie te komen en burgers kansen te geven mee te denken. Maar de wet geeft niet aan met wie je moet samenwerken en op welk moment. Bovendien is het niet verplicht. Dat is best een zoektocht.' Volgens haar biedt de Omgevingswet in ieder geval voldoende vraagstukken voor de tafelgesprekken van die avond. 'We kunnen veel van elkaar leren.'

Nieuwe democratie

Ook Mirjam Salet, voorzitter van de Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten, spreekt tijdens haar introductie over de talrijke uitdagingen van de Omgevingswet. Wat doe je bijvoorbeeld met de bestuurlijke afwegingsruimte: 'Hoe kunnen we elkaar, met respect voor elkaars positie, de ruimte bieden die nodig is om er samen iets van te maken?' Het is een mooie wet, vindt zij. 'Ik vind het helemaal passen bij de manier waarop je in de nieuwe democratie met elkaar, burgers en belangen omgaat.' Wel wijst ze op talrijke aandachtspunten, zoals de kritische burger die belangen heeft en het risico op het politiseren van belangen. 'Er zijn nog veel discussies nodig voordat de wet wordt ingevoerd. Daarom ben ik blij met dit initiatief.'

Belofte toekomst

Als derde organisator van de avond, spreekt Hans Ooster, voorzitter van de Unie van Waterschappen, het bestuurlijk gezelschap toe. In zijn introductie vertelt hij dat hij niet wist welke wereld hij zou binnenstappen toen hij het dossier Omgevingswet kreeg toebedeeld. Hij zag aanvankelijk nog niet zo 'de belofte van de toekomst'. Gaandeweg nam zijn enthousiasme toe en zag hij de winst en uitdagingen van de wet. Hij wijst op het belang van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De wet krijgt volgens hem namelijk alleen waarde als er voor alle belanghebbenden een gelijk speelveld is. 'Dit

betekent dat alle informatie waardevrij en voor iedereen toegankelijk is. Een geweldige opgave.' Ook vertrouwen en transparantie zijn volgens hem hard nodig om de wet tot een succes te maken. 'We moeten er uiteindelijk voor zorgen dat we het goede doen voor de burger. Niet voor het individu, maar voor allen.'

Samen ontdekken

Ineke van der Hee, directeur van het programma Aan de slag met de Omgevingswet, wijst er ten slotte op dat het programma te allen tijde ondersteuning kan bieden bij de zoektocht van bestuurders en uitvoeringsorganisaties hoe om te gaan met de wet. 'Ik zie het als een lange reis. We moeten het met elkaar ontdekken. Wij zijn er voor jullie. Een mooie eerste stap vanavond!' En terwijl de kelners al in de coulissen staan te trappelen om het voorgerecht te serveren, geeft gedeputeerde Bom-Lemstra klokslag 18.30 uur de aftrap tot de tafelgesprekken.

Bestuurlijke afwegingsruimte

De bestuurders praten die avond tijdens het diner over drie thema's: Regionale samenwerking, Bestuurlijke afwegingsruimte en Participatie en digitalisering. Want wat komt er allemaal kijken bij de Omgevingswet? Hoe groot maak je de bestuurlijke afwegingsruimte en hoe vul je die in? Wat zijn de voordelen ervan en wat de randvoorwaarden? Vroeg in het proces elkaar uitdagen en serieus nemen, is de conclusie aan een van de tafels. Gun je anderen wat, is de kwestie. Ego's uitschakelen, concludeert een ander. 'We moeten gaan investeren in de relatie met elkaar.'

Regionale samenwerking

De samenwerking tussen ketenpartners is niet verplicht onder de nieuwe wet. 'Maar het is wel een functionele en morele verplichting', vindt een bestuurder. 'Je moet ook wel, zeker bij tegenstrijdige belangen', reageert een ander. Maar een gemeente hoeft niet naar het advies van een waterschap te luisteren. 'Dat vind ik jammer van de Omgevingswet.' zegt een heemraad. Behalve zorgen en kanttekeningen komt er aan menig tafel tal van creatieve ideeën los. 'We kunnen er hartstikke leuke dingen mee doen', zegt een bestuurder enthousiast. 'De energie die mensen ervan krijgen als ze ermee aan de gang gaan, is onbeschrijflijk', weet een ander.

Participatie

'Zijn er nog suggesties om de 3,6 miljoen inwoners in Zuid-Holland beter te betrekken bij het proces?' is een uitdagende vraag die langskomt aan een van de tafels. Want bestuurders moeten sowieso meer met

burgers in gesprek onder de nieuwe wet. Maar hoe ver ga je met participatie en hoe betrek je iedereen? En wat zijn de risico's? 'Nu leggen we zo veel mogelijk vast wat er mag in een bepaald gebied. Bij de Omgevingswet moeten we het omdraaien: alles mag, tenzij. In mijn fantasie zie ik ellenlange lijsten met wensen langskomen.' Een andere zorg van de lokale bestuurders is: hoe ga je die beleidsruimte digitaal ondersteunen? Iedereen moet immers toegang hebben tot dezelfde gegevens. Bestuurlijke ruimte betekent ook een grote verantwoordelijkheid voor bestuurders, concluderen de tafels. 'Want hoe weeg je al die belangen af?' Een goeie afweging maken, vraagt lef, vinden ze.

Vervolgtafels

Na anderhalf uur debatteren, dilemma's voorleggen en uitdagende vragen stellen, werden de resultaten gedeeld. De gesprekken zullen zeker voortgang vinden in vervolgtafels, benadrukt Bom-Lemstra in haar afronding. Van der Hee roemt 'de rijkdom aan kennis en ervaring' van de bestuurders in de zaal. Zij neemt de input van die avond mee naar de landelijke conferentie in 2017. Ook de bestuurders zijn tevreden. 'Van de nieuwe manier van werken kunnen we allemaal beter worden.'

Bekijk ook de sfeerimpressie in een [filmpje](#)